

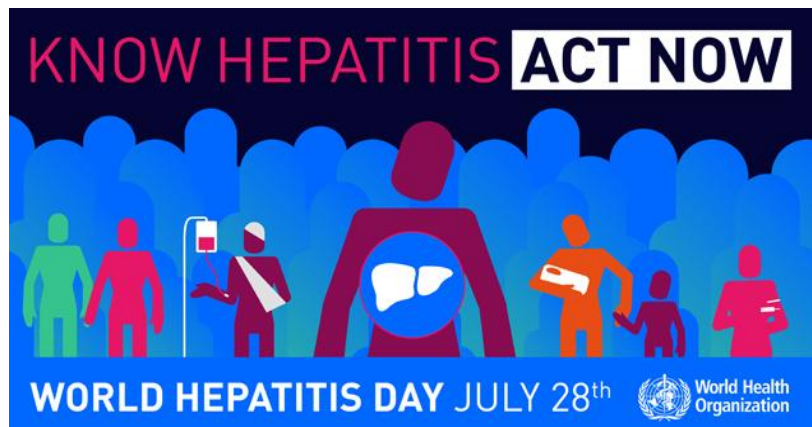
Hírlevél 2016/7.

- **2016. ÉVI HEPATITIS VILÁGNAP**
- **FÓKUSZBAN AZ INTRAVÉNÁS SZERHASZNÁLATTAL ÖSSZEFÜGGŐ KOCKÁZATI MAGATARTÁSOK AZ EURÓPAI ADATOK ALAPJÁN**
- **EMCDDA KIADVÁNYAJÁNLÓ A HEPATITIS VILÁGNAP ALKALMÁBÓL**
- **MEGJELENT A DRUGNET EUROPE 95. SZÁMA**
- **BESZÁMOLÓ A FERTŐZŐ BETEGSÉGEK KULCSINDIKÁTOR SZAKÉRTŐI TALÁLKOZÓJÁRÓL**
- **ÚPSZ! – JÚLIUSI AKTUALITÁSOK**
- **NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ**

2016. ÉVI HEPATITIS VILÁGNAP

2010-ben az Egészségügyi Világszervezet (WHO) július 28.-át nyilvánította a Hepatitis vírusfertőzés világnapjának, amely egy az összesen négy betegség specifikus világnap közül.

Az idei **világnap** üzenete: Minden cselekedet számít a vírushepatitisz fertőzések megszüntetése érdekében (#NOHEP).

Dr. Margaret Chan a WHO főigazgatója a következőket mondta: „A világ eddig – maga ellen dolgozva – nem foglalkozott eleget a vírushepatitisszel. Itt az ideje mozgósítani a hepatitisz fertőzésekre adott válaszlépéseket globális szinten – csak úgy, ahogy ez már megtörtént a HIV/AIDS és tuberkulózis elleni küzdelem területén.”

Ebben az évben jelent meg a WHO gondozásában az első **globális Hepatitis stratégia**, amely legfőbb célként tűzte ki a vírushepatitisz eliminálását 2030-ig bezárólag. A WHO felhívja a figyelmet arra, hogy fejleszteni kell a társadalom hepatitiszrel kapcsolatos általános ismereteit, emellett növelni kell a szűrővizsgálathoz és a kezeléshez való hozzáférhetőséget.

A világnap alkalmából a májusban megjelent Európai kábítószer-jelentés 2016 fertőző betegségekkel – elsősorban a hepatitis C fertőzéssel – foglalkozó alfejezete kerül az alábbiakban bemutatásra, a Fókuszban rovat pedig az intravénás szerhasználók körében előforduló, egyik legfőbb kockázati magatartással, a közös fecskendőhasználatlal foglalkozik, amely a fertőző betegségek – köztük a vírushepatitiszek – terjedésének egyik leggyakoribb módja az intravénás szerhasználói populációban. Továbbá bemutatásra kerül az EMCDDA új tematikus kiadványa, amely a világnap alkalmából jelenik meg.

Hepatitis C fertőzés, prevenciók beavatkozások, kezelés (Európai kábítószer-jelentés 2016, EMCDDA)

A vírushepatitiszek, különösen a hepatitis C vírus (HCV) által okozott fertőzés Európa-szerte nagy arányban fordul elő az intravénás szerhasználók körében. Ennek fontos hosszú távú következményei lehetnek, mivel a gyakran krónikus alkoholfogyasztással súlyosbított HCV fertőzés feltehetően egyre nagyobb számban fog májbetegséget, többek között cirrózist és rosszindulatú májdaganatot okozni a magas kockázatú kábítószer-használók idősödő populációjában. Az

intravénás szerhasználók országos mintáiban a HCV-ellenanyag jelenlegi vagy korábbi fertőzésre utaló prevalenciája 2013-14-ben 15% és 84% között mozgott, de az országos adatokkal rendelkező 13 ország közül hatból 50%-ot meghaladó arányokat jelentettek. A 2006-14 közötti időszak tendenciáihoz szükséges országos adatokkal rendelkező országok közül ötben figyelték meg a HCV-ellenanyag prevalenciájának növekvő tendenciáját az intravénás kábítószer-használók körében, ezzel szemben Máltán és Norvégiában csökkenést tapasztaltak.

A szerhasználattal összefüggő fertőző betegségek csökkentése érdekében alkalmazott megoldások közé tartozik az **opiát-helyettesítő kezelés**, illetve a **steril injektáló eszközök biztosítása**. Emellett a **fertőző betegségek szűrése** és kezelése is hozzájárulhat ahhoz, hogy a kábítószer-használók körében csökkenjen a fertőzések előfordulása. A szűrés elősegíti, hogy az egyén jobban megismerje a fertőzöttségi állapotát és lehetővé teheti a kezelés korai megkezdését is. A megbélyegzés és a marginalizáció, valamint a szűréssel és a kezelési lehetőségekkel kapcsolatos korlátozott ismeretek azonban továbbra is akadályozzák a kezelés igénybevételét.

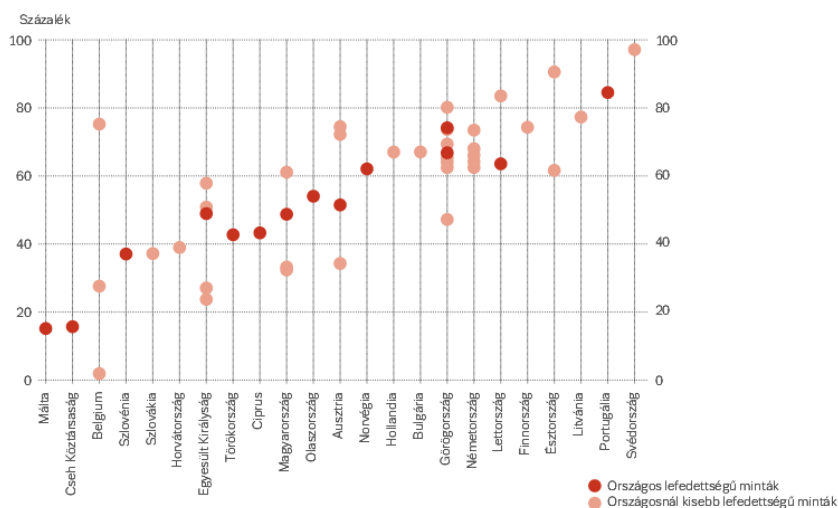
Az átfogó prevenciók beavatkozások elengedhetetlen részét képezi az **antivirális kezelés**, azaz hogy a HCV kezelésének biztosításával csökkenjen azok száma, akik terjeszthetik a fertőzést. Az új európai iránymutatások azt javasolják, hogy a HCV kezelést egyéni alapon és multidiszciplináris közegben biztosítsák a szerhasználók részére. 2013 óta rendelkezésre áll a gyógyszeres, interferonmentes, direkt ható antivirális szereket alkalmazó terápia, amely egyre inkább a HCV fertőzés kezelésének alappillérvé válik.

Ezek a gyógyszerek rendkívül hatékonyak, rövidebb kezelési időt igényelnek és kevesebb mellékhatásuk van a korábbiakhoz képest. Ezen túlmenően az említett gyógyszerekkel történő kezelés közösségi ellátás keretében a kábítószer-használókat ellátó helyeken biztosítható, amely növelheti az igénybevételt és a hozzáférhetőséget. A HCV elleni új gyógyszerek a régebbiekhez képest drágák. Az EMCDDA egy 2015-ös, 21 uniós országra kiterjedő felmérésben megállapította, hogy az új gyógyszerrel történő három hónapos kezelés átlagos referenciaköltsége körülbelül 60 000 EUR, míg a korábbi generációs gyógyszerekkel való kezelés költsége 17 000 és 26 000 EUR között van. Tekintettel arra, hogy a HCV fertőzés nagy arányban fordul elő az intravénás kábítószer-használók körében, az ígéretes új gyógyszerekhez való optimális hozzáférés továbbra is jelentős kihívás a döntéshozók számára.

Az **Európai kábítószer-jelentés 2016** és a fertőző betegségekkel kapcsolatos **statisztikai közlöny** az EMCDDA honlapján. ■

A HCV-ellenanyag előfordulási gyakorisága az intravénás szerhasználók körében, 2013/14

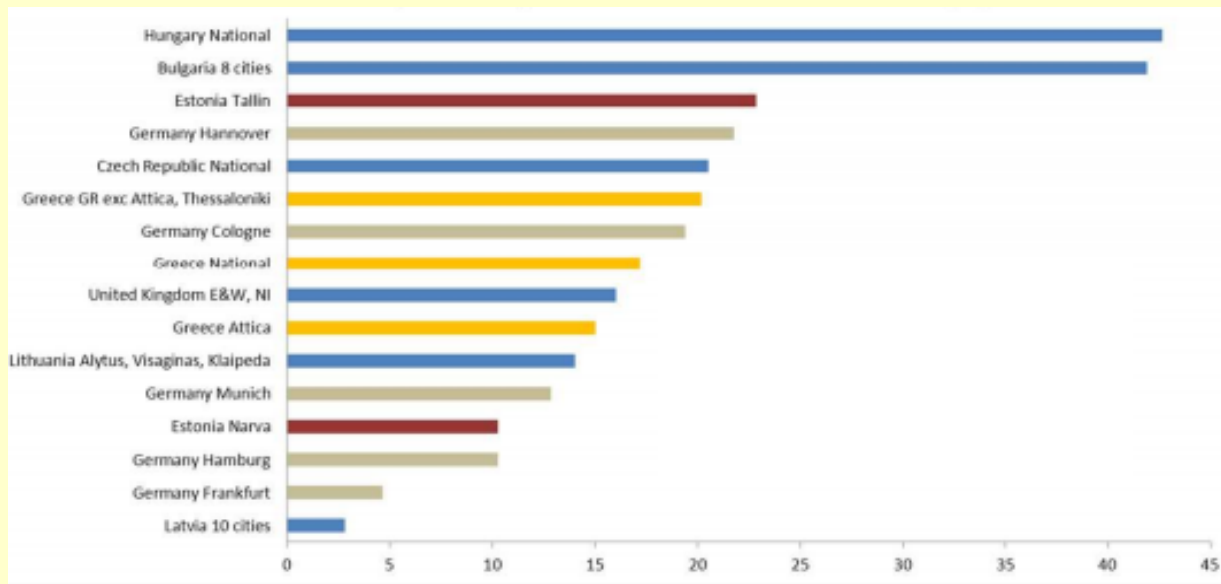

FÓKUSZBAN AZ INTRAVÉNÁS SZERHASZNÁLATTAL ÖSSZEFÜGGŐ KOCKÁZATI MAGATARTÁSOK AZ EURÓPAI ADATOK ALAPJÁN

A fertőző betegségek kulcsindikátor (DRID) a fertőző betegségek prevalenciája mellett többek között monitorozza a leggyakoribb kockázati magatartások elterjedtségét is az intravénás szerhasználók körében. A legfrissebb (2013/2014) elérhető adatok szerint a magyar és a bolgár intravénás szerhasználói populációban volt a

legmagasabb a fecskendő megosztásnak elmúlt havi prevalenciája az aktív injektálók körében. A legtöbb országban/városban az elmúlt 4 hétben a intravénás szerhasználók 5-20%-a használta legalább egyszer valakivel közösen a fecskendőjét. Az adatok egyes országok esetében nagy eltéréseket mutatnak országon belüli, regionális bontásban.

Fecskendők megosztásának prevalenciája az elmúlt 4 hétben az aktív – elmúlt 4 hétben is injektáló – intravénás szerhasználók körében egyes európai országokban illetve városokban, 2013-2014

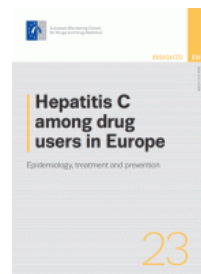

Forrás: Fertőző betegségek éves szakértői találkozója, 2016

EMCDDA KIADVÁNYAJÁNLÓ A HEPATITIS VILÁGNAP ALKALMÁBÓL

Az EMCDDA a Hepatitis világnap alkalmából megjelentette új kiadványát az *Insights* sorozatban *Hepatitis C among drug users in Europe: epidemiology, treatment and prevention* címmel. A kiadvány elsődleges célja, hogy felhívja a figyelmet a Hepatitis C vírus elterjedtségére, a megelőzési és az új kezelési lehetőségekre Európában.

A kiadvány elérhető [az EMCDDA honlapján](#), angol nyelven. ■

MEGJELENT A DRUGNET EUROPE 95. SZÁMA

Az EMCDDA negyedévente megjelenő hírlevelének 95. száma beszámol a 2016-os Európai kábítószer-jelentésről, az MDMA visszatéréséről, a túladagolások halálesetek számának növekedéséről, a új pszichoaktív szerekre adott válaszlépésekről, az EMCDDA arany medáljáról, a Hepatitis világnapról, az új EMCDDA kiadványokról és szolgáltatásokról, továbbá az EMCDDA tudomány cikk díjáról.

A hírlevél elérhető [az EMCDDA honlapján](#), angol nyelven. ■

BESZÁMOLÓ A FERTŐZŐ BETEGSÉGEK INDIKÁTOR SZAKÉRTŐI TALÁLKOZÓJÁRÓL

A kábítószer-fogyasztással összefüggő fertőző betegségek kulcsindikátor szakértői ebben az évben, júniusban találkoztak Lisszabonban. A találkozón részt vett minden EU tagállam, Norvégia és Törökország kijelölt szakértője; emellett idén további 10, nem EU tagállam is képviseltette magát. Jelen voltak még meghívott szakértők, továbbá az EMCDDA, a WHO és az ECDC képviselői. A találkozón a következő témaköröket tárgyalták meg a résztvevők az ülések keretében:

- HIV fertőzéssel és a válaszlépésekkel összefüggő kockázatértékelés
- fertőző betegségek prevalenciája és válaszok, fókuszban a HCV kezeléshez való hozzáférhetőség
- új ártalmak, fókuszban az új pszichoaktív szerek intravénás használata
- kockázati magatartások
- ártalomcsökkentő beavatkozások
- „chemsex” jelenség
- járványok és további fontos egyedi jelenségek
- Az Európai Unió által támogatott nemzetközi projektek
- a Kezelési igény indikátor (TDI) és a Fertőző betegségek indikátor (DRID) metszéspontjai

Az idei **HIV kockázatértékelés** rávilágított arra, hogy továbbra is elengedhetetlen figyelemmel kísérni a HIV helyzet alakulását és erőforrásokat szánni a HIV fertőzések megelőzésére és kontrolljára. Bár a HIV prevalencia összességében alacsonynak mondható az EU-ban, több ország esetében is megfigyelhető a HIV jelenlegi közepes vagy nagymértékű terjedése az intravénás szerhasználók körében. A magas és növekvő HCV prevalencia, különösképp a fiatal és az új injektlók körében – amely 9 ország esetében figyelhető meg – szintén előrejelzője lehet a HIV járványnak. A tagállamok egyharmada esetében az ártalomcsökkentő beavatkozások lefedettsége nem kielégítő. A különböző jelenlévő kockázatok kombinációja magába rejti további HIV járványok kialakulásának lehetőségét a releváns országokban.

Specifikus jelenségek tekintetében egy 2011-es **spanyol kutatás** kimutatta, hogy a (többek között kelet-európai) migránsok jelentős részét teszik ki az új – kevesebb mint 5 éve injektló – szerhasználói populációnak az országban. Az eredmények alapján fontos a kulturális és nyelvi akadályokat áthidaló speciális ártalomcsökkentő programok implementálása. A **luxemburgi, glasgowi** és **dublini** HIV járvány azonosított eseteiben közös jellemzők voltak: a társadalmi kirekesztettség, hajléktalanság, súlyos egészségügyi problémák, és folyamatban lévő bűnügyi eljárások. Az adatok felhívják a figyelmet a marginalizált csoportokat elérő utcai megkereső programok kapacitásának növelésére.

Az ártalomcsökkentő programok tekintetében kiemelendő egy **francia kezdeményezés**, amely során elektronikus regisztráció után, a kliens részt vesz egy e-mail alapú ártalomcsökkentő konzultáción és lehetősége van steril injektló eszközök igénylésére postai útvonalon. A programot jellemzően a vidéki kisvárosokban vagy falvakban élők, illetve nők veszik igénybe.

A találkozóról bővebb felvilágosítást ad: Tarján Anna, tarjan.anna@nefi.hu

A találkozón elhangzott előadások és kapcsolódó dokumentumok az **EMCDDA honlapján**. ■

UPSZ! – JÚLIUSI AKTUALITÁSOK

Riasztás

Az EMCDDA ebben a hónapban egy riasztást adott ki:

A 2016 júliusában kiadott riasztás szerint Németországban 2016 februárjáig összesen 9 súlyos egészségügyi következményekkel járó eset történt az **5F-MDMB-PINACA** nevű vegyülettel összefüggésben. 2015 decembere és 2016 februárja között 5 haláleset és 4 nem halálos kimenetelű mérgezéses esetről érkezett jelentés. Az **5F-MDMB-PINACA**-ról először Magyarország küldött hivatalos bejelentést 2015 januárjában, azóta azonban 10 ország számolt be a vegyület megjelenéséről. Az első bejelentés óta több mint 30 esetben foglalták le porként vagy növényi keverékként az 5F-ADB és MDMB(N)-2201 neveken is ismert szintetikus kannabinoidot.

Az Európai Unió tagállamaiban 2016. június 15. és július 15. között megjelent új anyagok:

- a **2-[[2-(4-bromo-2,5-dimethoxy-phenyl)ethylamino]methyl]phenol (25B-NBOH)** nevű vegyület, mely azonosításáról Finnország tett bejelentést.
- a **22-(1H-indol-6-yl)-1-methyl-ethylamine (6-IT)** nevű vegyület, mely azonosításáról Csehország tett bejelentést.
- a **3-methyl-2-(3-methylphenyl)morpholine (3-methylphenmetrazine), 2-(morpholin-4-yl)ethyl 1-phenylcyclohexane-1-carboxylate (PRE-084)** és a **5,5-dimethyl-2-phenyl-morpholine (G-130)** nevű vegyületek, melyek azonosításáról Szlovénia tett bejelentést.
- az **N-(1-phenethylpiperidin-4-yl)-N-phenylacrylamide (acryloylfentanyl)** nevű vegyület, mely azonosításáról Dánia tett bejelentést.
- az **52-(4-bromo-2,5-dimethoxyphenyl)-N-[(2-fluorophenyl)methyl]ethanamine (25B-NBF), -(1-benzofuran-2-yl)-N-methylbutan-2-amine (2-MABB)** és a **2-(ethylamino)-1-(4-fluorophenyl)butan-1-one (4F-NEB)** nevű vegyületek, melyek azonosításáról Svédország tett bejelentést.

Forrás: A Korai Jelzőrendszer hálózatába a **Tanács 2005/387/IB határozata** alapján érkező bejelentések.

NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2016

Időpont	Szervező	Cím	Helyszín	Információ
augusztus				
31.		Kábítószer-fogyasztással összefüggő túladagolás világnapja		A világnap honlapja
szeptember				
7-9.	INHSU	5th International Symposium on Hepatitis Care in Substance Users	Oszló, Norvégia	A konferencia honlapja
19-20.	EMCDDA	2016. évi EMCDDA GPS (General Population Survey) kulcsindikátor szakértői találkozó	Lisszabon, Portugália	Beszámoló az októberi hírlevélben
20.	ESPAD/EMCDDA	A 2016-os ESPAD jelentés publikációja	Lisszabon, Portugália	A jelentés honlapja